

Andreas Strand 75 år

Liksom Danmark i Victor Hansen har sin ledande coleopterolog har Norge sin i Andreas Strand, som den 11 juni 1970 fyller 75 år. Han kan då se tillbaka på en lång och framgångsrik entomologisk verksamhet.

Strand är född i Haugesund på Norges västkust och är eller rättare var till yrket telegraftjänsteman. Som sådan har han arbetat inom den norska Telegrafstyrelsen, där han har gjort sitt land stora tjänster och bland annat varit delegat vid konferenser i Ryssland, Indien och USA. Men sin fritid och sina pensionärsår har han helhjärtat ägnat åt ett intensivt och allsidigt utforskande av den norska skalbaggsfaunan.

Otaliga är de oftast mycket svåra skalbaggssläkten och artgrupper, som Strand under årens lopp reviderat och utrett, i många fall med nybeskrivning av förut okända arter som följd. På dessa utredningar har man alltid kunnat lita, ty Strand har en ovanligt skarp blick för systematiska detaljer och lämnar ingenting ifrån sig utan att till grunden ha trängt in i de ofta invecklade taxonomiska problemen. Därvid har han ej sällan haft god hjälp av det omfattande utländska jämförelsematerial han genom sina förbindelser med forskare utanför Norge förskaffat sig. Bland hans större systematiska arbeten, som alldeles särskilt uppmärksammats, kan nämnas beskrivningen av genitalierna hos de artrika staphylinid-släkterna *Myllaena, Atheta, Oxypoda* och *Aleochara*. De hanliga och honliga organen hos samtliga nordiska arter har han i samarbete med Anders Vik på ett överskådligt sätt avbildat, till stor nytta för alla som sysslar med dessa kritiska släkten.

Genom resor till olika delar av Norge har Strand fullföljt det av hans store lärofader Thomas Munster inledda utforskandet av den norska skalbaggsfaunans sammansättning, varvid särskild uppmärksamhet ägnats landets nordligaste delar. Ingen nu levande coleopterolog torde så väl känna den högnordiska faunan som Andreas Strand. I synnerhet på 1930- och 1940-talet gjorde han långvariga resor till Målselven och närliggande områden, där alltid nya och oväntade upptäckter kunde göras. Det intressantaste utbytet erhölls oftast i samband med älvarnas högvatten på våren eller försommaren,

då stora mängder driftmaterial (s.k. rusk) insamlades i säckar, fick torka till en viss grad och sedan noggrant genomsöktes på sitt insektinnehåll. I en rad uppsatser har Strand skildrat resultatet av dessa resor, och en sammanfattning av resultaten från hans färder till Nordnorge och från hans föregångares föreligger i hans ståtliga arbete på 629 sidor om »Nord-Norges Coleoptera», som utkom 1946. Denna bok innehåller ej endast noggranna uppgifter om de olika arternas utbredning utan också fylliga redogörelser för deras levnadssätt. Och i detta liksom i andra arbeten, t.ex. hans publikationer på 1930-talet om de norska *Carabus*-arternas rasbildning, har han tillika ägnat de djurgeografiska spörsmålen en ingående och skarpsinnig analys.

Strands stora kännedom om sitt lands fauna har utnyttjats vid utgivandet av de nordiska skalbaggskatalogerna 1939 och 1960, i vilka han svarar för de norska uppgifterna. Han har också utarbetat en karta över Norge för landets indelning i faunistiska områden.

År 1965 fick Strand mottaga den välförtjänta utmärkelsen som hedersdoktor vid Bergens universitet.

Strands verksamhet som coleopterolog skulle vara ofullständigt belyst, om man inte också erinrar om hans hjälpsamhet visavi mindre erfarna samlare, som råkat i bryderi vid bestämning av kritiska arter. Mycken tid har han offrat åt sådant oegennyttigt arbete, till stort gagn för andra.

Andreas många vänner bland svenska coleopterologer frambär på hans högtidsdag ett varmt tack för allt vad han betytt för dem och önskar honom ännu många lyckliga år av fortsatt framgångsrikt arbete i entomologiens tjänst.

Thure Palm